

Vážená Rado ČT,

Česká televize jako médium veřejné služby má své úkoly uložené svým vlastním zákonem, lex specialis, zákonem 484/1991 Sb. Na rozdíl od ostatních elektronických médií, regulovaných v obecné rovině pouze článkem 17 Listiny práv a svobod a v konkrétní realizaci pak pouze ustanoveními zákona 231/2001 Sb.. Nicméně „velký vysílací zákon“ se na Českou televizi vztahuje též, jako lex generalis, zejména v §§31 a 32.

Zákonný rámec veřejné služby

Zákon o ČT v § 2, odst. 1 definuje termín „veřejná služba v oblasti rozhlasového vysílání“, za kterou Česká televize inkasuje televizní poplatek, takto: *poskytuje službu veřejnosti tvorbou a šířením televizních programů, popřípadě dalšího multimediálního obsahu a doplňkových služeb na celém území České republiky za účelem naplňování demokratických, sociálních a kulturních potřeb společnosti a potřeby zachovat mediální pluralitu.*“ Tomu všemu zákon říká „veřejná služba v oblasti televizního vysílání“ Touto větou zákonodárce konstatuje, že nejen lineární „vysílání“, ale i multimediální obsah šířený internetem a to i „na vyžádání“, je podřazen pod termín mediální veřejná služba.

Orgánem, jímž se uplatňuje právo veřejnosti na kontrolu činnosti České televize, je Rada České televize (§4 odst. 1)

Obsahová specifikace veřejné služby následuje v §2 odst. 2 jako hlavní úkoly instituce. Zákon výslovně jmenuje Kodex jako specifikaci povinností veřejné služby (§8 odst 1. písm 1) a porušení Kodexu české televize je kvalifikováno jako porušení pracovní kázně podle zvláštního zákona — podle zákoníku práce.

V preambuli tohoto dokumentu se tvrdí, že ČT jako médium veřejné služby

vytváří svými pořady orientační bod pro všechny členy společnosti a podporuje soudržnost společnosti a integraci všech jednotlivců, skupin a společenství; zvláště se pak musí vyvarovat jakýchkoli forem kulturní, sexuální, náboženské či rasové diskriminace a společenské segregace.

Představuje fórum pro veřejnou diskusi, v níž je možno vyjadřovat nejširší možné spektrum názorů a hledisek.

Poskytuje nestranné a nezávislé zpravodajství, informace a komentáře.

Odráží rozmanitost filozofických koncepcí a náboženských vyznání ve společnosti s cílem napomáhat vzájemnému porozumění a toleranci a podporovat soudržnost mnohonárodní a multikulturní společnosti."

„Česká televize si musí zakládat na otevřenosti, nestrannosti a nezávislosti. Musí však také dostát povinnosti stát vždy na straně lidské důstojnosti, základních lidských práv a svobod..."

a v bodě 6.1 Kodexu se píše, že

„Česká televize vytváří prostor pro pořady představující diskusní konfrontaci idejí, myšlenek a konceptů vztahujících se k důležitým otázkám veřejného zájmu. Dramaturgie diskusních pořadů musí brát na zřetel zkušenost, že téměř na každý problém mohou lidé nahlížet z různých úhlů a že vývoji společnosti je vlastní názorový střet. Česká televize dbá, aby hlavní názorové proudy sporu dostaly rovnoměrný prostor k vyjádření. Pokud to není možné zajistit, musí roli kvalifikovaného oponenta sehrát moderátor nebo jím pozvaný host, především uváděním protikladných v diskusi nezastoupených argumentů.“

Fakta a jejich hodnocení stěžovatelem

29. 11. 2012 na webu ČT24: <https://ct24.ceskatelevize.cz/clanek/nazorvidame-skolstvi-komunisturn-292179>, autor Ferdinand Peroutka jr. sděluje, že Mgr. Baborová, toho času jmenovaná krajská radní pro oblast školství Jihočeského kraje, měla v jednom z rozhovorů uvést, citují: „V jednom z rozhovorů také tvrdila, že většina lidí si návrat demokracie v roce 1989 nepřála.“

Jedná se o explicitně vyjádřené stanovisko F. Peroutky jr., které na webu ČT24 není nijak doloženo, a nezakládá se na základě všech tehdy publikovaných záznamů na pravdě. Stěžovatel disponuje veškerou tehdy uveřejněnou komunikací Mgr. Baborové s novináři a nikde tento výrok y této podobě nezazněl. Vzhledem k jeho přímému vyjádření se jedná o výrok lživý a cíleně zkreslující.

Ferdinand Peroutka jr. v závěru inkriminovaného článku dodává, citují: „Demokracie je na pozornost svých ctitelů strašně cimpřlich.“. Tím autor evidentně apeluje na ctitele demokracie, aby byli pozorní a „cimpřlich“, dle významu citlivý a choulostivý. Jestliže je pro nás demokracie onou choulostivou a citlivou, pak je to právě v důsledném ověřování sdělovaných skutečností a schopnosti vždy doložit svá stanoviska, která jsou předkládány čtenáři/divákovi jako jednoznačná.

Podle článku 5.8 Kodexu České televize je zamlčení důležité informace nebo potlačení jejího podstatného aspektu vždy hrubým porušením imperativu zjistit a divákům zprostředkovat pravdivý obraz skutečnosti.

Vzhledem ke skutečnostem, které se odehrávali v té době, kdy byly prezentovány webem ČT24 jako veřejnoprávním médiem tyto nepravdivé informace, což vedlo k poškození pověsti Mgr. Baborové a její nejbližší rodiny.

Česká televize má jako jeden z hlavních úkolů přispívat k právnímu vědomí obyvatel České republiky (dle § 2 odst. 2 písm. b) zákona 483/1991 Sb.) Součástí práv občanů, chráněných při novinářské činnosti ČT, je i Listina základních práv a svobod, zaručující právo na dobrou pověst (čl. 10 Listiny). Paušální, dehonestující a ničím nepodložené obvinění je porušením práva na ochranu dobré pověsti a jména. Je nepřípustné i jako vyjádření názoru, požívajícího ochrany dle svobody projevu dle článku 17 Listiny.

Ochrana dobré pověsti jako součást ochrany osobnosti člověka je následně zakotvena v řadě právních předpisů jde zejména o občanský zákoník (§ 81–83 NOZ), tiskový zákon, zákon o provozování rozhlasového a televizního vysílání, na které následně navazuje úprava obsažená v trestním zákoně.

Aby bylo možno se odpovědnosti domáhat, musí být splněny následující podmínky:

- postižená osoba musí mít dobrou pověst,
- zásah musí být neoprávněný a
- musí být s to poškodit dobrou pověst,

Není věcí poškozeného, jehož dobrá pověst byla poškozena, ani stěžovatele, aby prokazovali, že poškozený dobrou pověst má. Naopak je na straně autora výroku a provozovatele vysílání, aby případně prokázal, že poškozený dobré pověsti nepožívá (viz rozhodnutí NS ČR ze dne 18. 3. 2008, sp. zn. 30 Celo 1385/2006). Důkazní břemeno bylo tedy na F. Peroutky jr.

Stěžovatel připomíná, že kdo vykonává svou svobodu projevu, přebírá povinnosti a odpovědnost za vyřčené. (rozsudek ECHR Handyside v. UK) Klasifikace prohlášení jako skutečnosti resp. skutkového tvrzení informující o určitém ději nebo stavu, podléhá testu pravdy. Zde pravdivost výroků F. Peroutka jr. jako tehdejšího autora webu ČT24 na adresu Mgr. Baborové nebyla nijak testována. Tvrzení, že Mgr. Baborová prohlásila, že „většina lidí si návrat demokracie v roce 1989 nepřála.“ je nutno exaktně prokázat.

V případě Mgr. Baborové je prohlášení zjevně nesmyslné, neboť strana KSČM je ministerstvem vnitra uznána jako strana, která se může účastnit demokratických voleb. K základním znalostem, kterými jistě disponuje i samotný autor F. Peroutka jr. patří i význam slova demokracie, jako doslovně „vlády lidu jako formy vlády, v níž o výkonu státní (obecní, krajské atd.) moci rozhoduje mínění většiny oprávněných občanů, nejčastěji volbou, Způsob, jak občané své mínění v demokratickém státě uplatňují, určuje ústava ČR.“

Cílem lživého sdělení, že tehdejší radní pro oblast školství tvrdí, že si „většina lidí si návrat demokracie v roce 1989 nepřála“ bylo ji dehonestovat.

Takovýto útok proti demokratickému zřízení ČR by byl ze strany Mgr. Baborové jistě napaden trestním oznámením nebo občanskoprávní žalobou, tudíž lze dovodit, že k tomu nikdo neměl ani důvod. Stejně tak nikdo neměl důvod ostatní zveřejněné publicistické obsahy jakkoliv kriminalizovat v souvislosti s ustanoveními § 17 odst. 4 Listiny. Stěžovatel opakovaně připomíná svobodu projevu, zakotvenou v Listině, včetně důvodů, pro které může být svoboda projevu omezena zákonem a následně dle zákona provedena. Zde se to nestalo a tento právní stav měla Česká televize respektovat.

Zásah je s to dle stěžovatele poškodit dobrou pověst Mgr. Baborové u čtenářů webu ČT24, kteří neznají její politické působení, neboť Česká televize a jimi zřizované webové služby jsou jako veřejná mediální služba autoritativním a normotvorným médiem, na jejíž provoz přispívají i občané, jenž Mgr. Baborovou volili a volí.

Příspěvek F. Peroutky jr. na webu ČT24 je schopen naplnit skutkovou podstatu trestného činu podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod dle § 356 zákona 40/2009 Sb., porušení čl. 3 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, čl. 14 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a Čl. 26 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech.

Kdo veřejně podněcuje k nenávisti vůči některému národu, rase, etnické skupině, náboženství, třídě nebo jiné skupině osob nebo k omezování práv a svobod jejich příslušníků, dopouští se trestného činu, a to dokonce „ve 3. odstavci“, neboť tak učinil tiskem, filmem, rozhlasem, televizí, veřejně přístupnou počítačovou sítí nebo jiným obdobně účinným způsobem.

Zákon nevyžaduje ani naplnění vyvolání nenávisti, neboť takový následek není obligatorním znakem jeho objektivní stránky. (NS 6 Tdo 72/2019-19, 2019).

Text na webu <https://ct24.ceskatelevize.cz/clanek/nazory/dame-skolstvi-komunistum-292179> nese též některé znaky trestného činu pomluvy Mgr. Baborové a jeho publikování bez rozsáhlého rozboru bylo primárně její dehonestací. Pokud autor nechtěl směřovat publikovaný text tímto směrem, nikdo ho nenutil, aby text toto tvrzení neobsahoval.

Podle článku 5.3 Kodexu České televize aktuálně publicistické pořady České televize nabízejí především kritickou reflexi reality, musí jít do hloubky věcí, zjišťovat pravé příčiny jevů a popsat rozsah následků. Publicistické pořady také dávají ucelenější prostor aktérům událostí vyjádřit argumenty, jimiž zdůvodňují své postoje.

Podle článku 5.6 Kodexu České televize ve zpravodajství a aktuální publicistice Česká televize dbá na přesnost a nestrannost spočívající především ve zjišťování a ověřování skutečnosti.

Česká televize nedala v rozporu se svými povinnostmi Mgr. Baborové možnost se k uvedenému textu vyjádřit (princip audiatur et altra pars — nechtě je slyšena druhá strana).

Žádám Radu České televize, aby konstatovala, že

A. Česká televize se na webu ČT24 dopustila:

1. porušení § 2 odst. 2 písm. a) zákona o ČT a bod 5.8 Kodexu ČT tím, že zveřejnila nepravdivý text a tím znemožnila čtenáři webu ČT24 svobodné vytvoření názoru na základě objektivních, ověřených, ve svém celku vyvážených a všestranných informací, stejně jako zjistit a divákům zprostředkovat pravdivý obraz skutečnosti
2. bezdůvodného a nepodloženého obvinění Mgr. Baborové z útoku na zastupitelskou demokracii bez vysvětlení či okamžité distance zřizovatele webu ČT24, čímž poškodila práva tehdejší radní chráněné Listinou základních práv a svobod a porušila tak § 2 odst. 2 písm. b) zákona o ČT
3. připustila citování dehonestujícího výroku na adresu Mgr. Baborové na webu ČT24, čímž de facto potvrdila oprávněnost tohoto výroku, čímž poškodila práva Mgr. Baborové chráněná Listinou základních práv a svobod a porušila tak § 2 odst. 2 písm. b) zákona o ČT
4. porušení § 2 odst. 2 písm. a) zákona o ČT tím, že neumožnila její vyjádření k tomu typu výroků a tím znemožnila čtenářům webu ČT24 svobodné vytvoření názoru na základě objektivních, ověřených, ve svém celku vyvážených a všestranných informací

Správce webu ČT24 se uveřejňováním textu <https://c124.ceskatelevize.cz/clanek/nazory/dame-skolstvi-komunistum-292179> dopouští nad rámec výše uvedeného porušení Kodexu ČT v bodě 5.3 a 5.6, neboť nedbá na přesnost a nestrannost spočívající především ve zjišťování a ověřování skutečnosti a

1. neprovedl rozbor dehonestujících výroků F. Peroutky jr. a nedistancoval se do nich
2. nepřipravil stanovisko Mgr. Baborové na webu ČT24 ačkoliv ví, že je stále v textu zmiňována

Vaše odpovědi na svou stížnost preferuji v elektronické podobě na adresu babodos@gmail.com.

Ing. Josef Babor

Vážený pane inženýre,

Rada České televize od Vás dne 23. 9. 2024 obdržela stížnost na porušení zákona č. 483/1991 Sb., o České televizi, ve znění pozdějších předpisů a na porušení Kodexu ČT. Vaše stížnost upozorňuje na jedno z tvrzení uvedených v textu publikovaném v názorové sekci webu ČT24 dne 29. 11. 2012. Dané tvrzení (nacházející se v textu s titulkem Dáme školství komunistům?) je podle Vás v rozporu s pravdou, což Vás vede k názoru, že publikování daného textu není v souladu se Zákonem o ČT a Kodexem ČT.

Rada ČT nebere Váš podnět nikterak na lehkou váhu, bohužel však zároveň musí konstatovat, že zejména kvůli dlouhému časovému odstupu od doby, kdy mělo k porušení výše uvedených norem dojít, nebylo možné dohledat všechny klíčové zdroje nutné k ověření Vámi popisovaných okolností. Na základě toho došla Rada k závěru, že Váš stížnost nelze adekvátně a jednoznačně vyřídit. Vašeho podnětu si však velice ceníme, stejně jako Vaší důvěry, s jakou se na Radu ČT obracíte. Doufáme též, že v případě budoucích podnětů či stížností Vám bude Rada více nápomocná.

S pozdravem

Mgr. Karel Novák
předseda Rady České televize